

Známe jen zlomeček pravdy

říká o stvoření britský geolog Paul Garner

Je možno z vědeckého úhlu pohledu učinit konečný závěr (nebo poskytnout nezvratný důkaz) v otázce „evoluce či stvoření“? Nebo se musíme spokojit s konstatováním, že prostě existují prohlášení a „důkazy“, které si navzájem odporují, takže určité věci zůstávají zahaleny tajemstvím?

Otázka počátků je nesmírně složitá a nic neznáma, že ji vyřešíme za našeho života – na této straně věčnosti. Každý z nás má k dispozici pouze nedostatečné údaje a omezené znalosti, takže se musíme naučit žít s těmito nejistotami. Ať už straníme evoluci nebo stvoření, můžeme najít jak doklady, které náš oblíbený

model podporují, tak údaje, které mluví proti němu – a bylo by nepoctivé tuto skutečnost zastírat. Proto je podle mne stanovisko, které zaujmeme k problému počátků, s konečnou platností spíše záležitostí víry než něčím, o čem by bylo možno předložit důkaz.

Znám několik vědců (geologa, fyzika, biologa...), kteří i jako křesťané věří v evoluci (nebo teistickou evoluci). Rozumíte jejich postoji?

Být křesťanem a přijímat evoluční teorii je velice dobře možné – v otázce spasení jde pouze o to, že uvěříme, že nám Ježíš Kristus odpustil hříchy, a že jej vyznáme svými ústy. Pro naši

záchranu není třeba, abychom zaujali zvláštní stanovisko k počátkům!

Mám k názorům křesťanských přátel a kolegů, kteří přijímají evoluční teorii, úctu a snažím se je pochopit. Přesto se však domnívám, že se závažně mylí. Zdá se mi, že dějiny spásy, jak je líčí Bible (a které by se daly shrnout slovy „stvoření – pád – vykoupení – obnova“), mají aspekty, které jsou s evolučním pojetím dějin země a života v rozporu.

Jak rozumíte šesti dnům stvoření? Jde pouze o symbolické líčení, nebo to skutečně bylo šestkrát čtyřicet hodin?

Patřím k oněm kreacionistům, kteří počítají s „mladou Zemí“: Věřím, že podle nejlepšího a nejpřímochařejšího chápání Písma došlo ke stvoření nedávno, asi před šesti tisíci lety, že veškeré lidstvo povstalo z původního páru, že celý svět postihla přírodní katastrofa – potopa – a že jazyková a kulturní rozmanitost vznikla po rozptýlení lidí z Babylona. Text Bible poskytuje závažné argumenty pro to, abychom dny stvoření chápali jako normální dny podobné dnům dnešním.

To však není hlavní důvod, proč patřím ke kreacionistům zastávajícím teorii mladé Země (a myslím, že děláme chybu, když se soustředíme právě na to, jako by to bylo to nejdůležitější); patřím k nim především z toho důvodu, že se Písmem jako červená nit vine učení o tom, že krveprolívání a smrt mají počátek v prokletí vyvolaném Adamovým hříchem. Všechny modely počítající se „starou Zemí“ a s evolucí nutně předpokládají existenci krveprolívání

Šest dní a Adam a Eva / anketa

- 1 Věříte, že svět byl stvořen během šesti dní (přesně tak, jak je to popsáno v první kapitole Bible)?**
- 2 Pokud hřích nebyl součástí stvoření, lze přítomnost hříchu ve světě vysvětlit, aniž bychom trvali na historické existenci Adama a Evy?**
- 3 Je podle vás víra ve stvoření důležitá pro šíření evangelia, popř. pro osobní víru v Boha či spasení člověka?**

1 V Bibli je zachyceno šest stvořitelských period, ale nikoli šest kalendářních dnů. Nikdo neví, jak jednotlivé dny byly dlouhé (hebrejské slovo *jóm* označuje i jiné periody než den), když v prvních dnech bylo stvořeno světlo, ale ještě např. nebyla nebeská tělesa. Zprávy o stvoření v knize Genesis dochovávají nesmírně důležité informace o Božím díle. Nezaměřují se na astrofyziku, paleontologii a biologii. Proto nelze doporučit číst Bibli jako přírodovědeckou učebnici. Zpráva o stvoření obsahuje teologické výpovědi o Bohu Stvořiteli a jeho úžasné díle a používá k vyjádření formu poezie. Je to chvalozpěv na dobré a úžasné Boží dílo stvoření.

2 Bez Adama a Evy to těžko vysvětlíme. Kristus je druhý Adam! To znamená, že musel být také první Adam (1K 15,45). Bible říká, že Adam je protějškem druhého Adama – Krista. To není přírodopis, ale teologická výpověď a vyznání. Je zajímavé, že geneticky si je lidstvo rovno a pochází z jedné matky. Někdo z lidí musel být první a Bible hovoří o Adamovi („Zemák“ – byl ze země) a Evě („Živě“ – pramatce lidského rodu). Bible důrazně podtrhuje, že skrze prvního Adama vešel do lidstva hřích. Někdo musel být první.

3 Víra ve stvoření je velmi důležitá a Bible obsahuje dějiny spásy, které stvořením začínají. Do dobrého Božího stvoření

zasáhne lidský hřích a Pán Bůh člověka ve zkáze a smrti nenechá a pošle svou záchrannou kristovskou misi. Bez Boha, který stvořil člověka ke svému obrazu a ke společenství se sebou samým, to nedává smysl. Věřím, že Bůh je Stvořitel kosmu i člověka a nechce moje zahynutí, protože mu na stvoření záleží. Bůh své stvoření v Mesiáši zachraňuje a jde mu i o záchrannou stvořenou přírodu. Bez Stvořitele neuvěříme ani ve Spasitele.

ThDr. Pavel Černý, Th.D., kazatel CB Praha 1 a učitel ETS; emeritní předseda Rady CB a ERC

1 Nemyslím si, že Bible chce říci, že stvoření trvalo 6 x 24 hodin – spíše jde o určitá období, epizody, které se ke dnům přirovnávají. Pokud bychom trvali na stvoření za 144 hodin, došli bychom například k (dle mého názoru) nesmyslnému závěru, že vzdálené galaxie vlastně neexistují, protože světlo od nich by k nám během těch pár tisíc let nestihlo dorazit. A že by Bůh toto světlo stvořil už na cestě, aby vypadalo, jako že přichází z neexistujících galaxií – to by přece bylo absurdní, aby nás Bůh takto vodil za nos.

a smrti po miliardy let před tím, než se na planetě Zemi objevily lidské bytosti. To nás však staví před obrovský teologický problém. Jestliže příčina krveprolévání a smrti netkví v lidském hříchu, proč potom musel Kristus trpět a tělesně zemřít, aby tak splatil pokutu za lidský hřích? Domnívám se, že Kristova tělesná smrt i vzkříšení nejsou vysvětlitelné jinak než tím, že před Adamovým pádem do hříchu krveprolévání a smrt na světě neexistovaly – a to

je možné jedině v případě modelů počítajících s mladou Zemí.

Věřte, že skutečně došlo k celosvětové potopě, jak je popsána v Bibli?

Mnoho argumentů v biblickém textu ukazuje na to, že potopa byla celosvětová. V neposlední řadě k nim patří důraz na univerzální jazyk („všichni“, „každý“, „jeden“), který se opakovaně objevuje v celém vyprávění o potopě. Z vylíčených okolností (například nutnost postavit archu, potřeba ptáků najít místo, kde by se usadili, univerzální charakter zaslíbení daných po potopě atd.) plynou závazné argumenty, které vylučují možnost, že šlo jen o lokální událost. Nejzávažnější je však role, jakou potopa hraje v obecně vykupitelské linii vinoucí se dějem Bible.

Velmi jasně to vidíme ve třetí kapitole druhého listu Petrova, kde pisatel líčí potopu jako významný bod obratu v dějinách země, který znamenal konec starého světa a počátek nového.

Petr nám připomíná, že na počátku stvoření Bůh oddělil vodu od souše, potopou ale tento svůj tvůrčí akt „zrušil“, jako by k němu nikdy nedošlo, takže země opět zaplavila voda. Když však skončil soud, vrátily se vody potopy na své místo a vynořil se z nich nový svět, v němž dal Bůh zazářit své milosti. To je náš svět – svět, který spatřil příchod Mesiáše. Jak ale Petr upozorňuje, bude i tento svět zničen

– nikoli vodou, nýbrž ohněm – a z jeho popela povstane nový svět, nové nebe a země. Máme tedy původní (všeobecné) stvoření, (všeobecný) soud při Kristově příchodu a nové (všeobecné) stvoření. Podle mnoha křesťanů však potopa byla „něco jiného“, protože šlo jen o místní udá-

Jako geolog
mohu říci,
že důkazy
globální potopy
najdeme všude
kolem sebe.

lost na Blízkém východě. To se však zjevně neshoduje s tím, jak s odvoláním na potopu argumentuje Petr.

Podívám-li se na to jako geolog, mohu říci, že důkazy globální potopy najdeme kolem sebe všude. Vidíme sedimentární horniny, které zahrnují celé světadily a u nichž se vnučuje myšlenka, že jsou výsledkem prudkého přesunu.

BSc, MSc, FGS Paul Garner

pracuje na plný úvazek jako badatel a přednášející v britské křesťanské organizaci Biblical Creation Ministries. Titul magistra v oboru geologických věd (angl. geoscience) se specializací na paleontologii získal na University College v Londýně. Je členem Londýnské geologické společnosti a několika dalších vědeckých sdružení. Jeho první

kniha „Nový kreacionismus: Tvorba vědeckých teorií na biblickém podkladě“ (The New Creationism: Building Scientific Theories on a Biblical Foundation) vyšla v roce 2009 v nakladatelství Evangelical Press.

Paul Garner je ženatý, má dvě děti a je členem presbyteriánské farnosti v Cambridgi.

2 Pro „vznik“ hříchu je nutná svobodná vůle, svobodné rozhodnutí žít nezávisle na Bohu. Myslím, že by se to v principu mohlo stát i třeba určitým kolektivním rozhodnutím mnoha jedinců téhož druhu. Co se ale týče třetí kapitoly Genesis, osobně se kloním spíše k doslovnému výkladu, tedy k historické existenci Adama a Evy.

3 Dle mého názoru je tato víra naprosto zásadně důležitá, protože pokud by Bůh svět a lidi nestvořil, nemohl by si například ani nárokovat to, aby jej lidé poslouchali. Podstatná je ovšem skutečnost stvoření, nikoli to, jak k němu přesně došlo. Na základě toho, že člověk bude věřit tomu, že Bůh při stvoření použil evoluci, nemohu mít o jeho spasení a vztahu s Bohem naprosto žádné pochybnosti.

Prof. Mgr. Tomáš Tyc, Ph.D., profesor teoretické fyziky na Masarykově univerzitě a popularizátor fyziky, člen Společenství křesťanů K12 (BJB) v Brně-Medlánkách

1 Ne. Protože Genesis jedna je hymnus, písňový text. Jen v poezii je možné stvořit slunce až čtvrtý

den, a přitom mít předtím večery a jitra a zelené rostliny. A z druhé strany, protože molekulární biologie, evoluční biologie, geologie, astrofyzika a další vědy přináší jiný příběh, příběh 4,5 miliard let staré Země a evoluce života, která není oddělena do šesti diskrétních jednotek, nýbrž trvá stále.

2 To prosím pěkně nechť řeší teologové. Přítomnost hříchu vzniká se vznikem svobodných bytostí. Co třeba pád andělů?

3 Věřím v jednoho Boha, Stvořitele nebe i země. Ano, víra ve stvoření je pro mě důležitá. Jen si nejsem jist, zda bychom se shodli, co termín „víra ve stvoření“ přesně znamená.

Mgr. et Mgr. Marek Vácha, Ph.D., řk kněz, teolog, přírodovědec, pedagog a spisovatel. Je přednostou Ústavu etiky na 3. lékařské fakultě UK, specializuje se na otázky evoluční biologie a lékařské i environmentální etiky.

1 Věřím, že svět byl stvořen během šesti dní, které trvaly 24 hodin. Stejně tak věřím, že den druhého příchodu Ježíše Krista, bude běžný den a nebude trvat miliardy let. Pokud je řeč o dni, tak jej budu brát jako den trvající 24 hodin, dokud mne něco nepřesvědčí, že toto slovo mám brát pouze symbolicky. Ale zatím mne nic nepřesvědčilo. Nepřesvědčily mě ani výsledky vědeckého bádání, ani teologické aplikace.

2 Jsem přesvědčen, že přítomnost hříchu jinak vysvětlit nelze. Pokud rezignujeme na hřích historického Adama, pak to nezbytně vede k rezignaci na vykupitelské dílo historického Krista.

3 V Písmu nacházíme spoustu míst, kde se Bůh prezentuje či zvěstuje jako Stvořitel. Bůh je také jako Stvořitel oslavován. Pokud například ti, kdo jsou Božím trůnu nejbližší (Zj 4,11), oslavují Boha (jen) za to, že svou vůlí vše stvořil a udržuje, pak to musí být důležité i pro nás, pro naši víru i pro šíření evangelia.

Ing. Michal Klus, pastor sboru SCEAV v Trinci

1 To, že se při stvoření nejednalo o naše 24hodinové dny, věděl už starozákonní žalmista (Ž 90,4) i novozákonní apoštol (2Pt 3,8). Toto poznání biblických svědků potvrzují moderní přírodní vědy, např. astrofyzika, geologie, biologie.

2 Není třeba popírat historickou existenci prvních lidí, které Bible jmenuje Adam a Eva. Současná genetika se kloní k poznání, že celé dnešní lidstvo je potomstvem jediného páru muže a ženy, tedy jednou velkou rodinou.

3 Je důležité věřit, že celý hmotný vesmír včetně nás lidí je dílem obrovské inteligence, tedy Boha Stvořitele. Tak racionální a složitě jevy a hlavně fenomén života nemohou být dílem slepé náhody. To ovšem nevylučuje, že vše bylo tvořeno postupně, tedy evolucí.

RNDr. Pavel Javornický, CSc., vědecký pracovník ČSAV a emeritní kazatel Církve bratrské

Našli se celé hřbitovy zkamenělých zvířat a rostlin, které svědčí o přenesení způsobeném katastrofou, při níž uhynulo mnoho organismů. Tyto sedimentární horniny a zkameněliny v nich obsažené vykládali vědci – podle mého názoru chybně – jako produkty postupných procesů, které probíhaly po celé miliardy let geologického času. Ve skutečnosti jsou plodem potopy a jejich následků.

Jak to, že se nejjednodušší organismy nacházejí v nejhlubších geologických vrstvách?

Určitě je podle nálezů pravda, že k pochování zkamenělin v sedimentárních horninách došlo v pevném pořadí. Například trilobiti se našli jen ve vrstvách kambrijských až permských, kdežto dinosauři pouze ve vrstvách od triasu po křídové období. Trilobiti a dinosauři se nikdy nenašli pohromadě v týchž horninách.

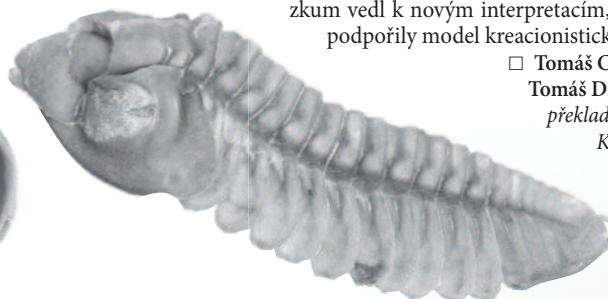
Vědci přijali evoluční názor, podle něž pořadí, v němž se zkameněliny vyskytují, odpovídá pořadí stamiliony let trvajícího vývoje živých organismů. Kreationisté zastávající teorii mladé Země však svědectví zkamenělin chápou naprosto odlišně. Domnívají se, že vznik většiny zkamenělin se datuje od celosvětové potopy v době Noeho.

Z našeho pohledu odpovídá pořadí nálezů většiny fosilií tomu, v jakém pořadí došlo v době, kdy vody

stoupaly a rozlévaly se po zemi, k pohřbení jednotlivých společenství stvořených živočichů – místo aby odpovídalo pořadí dlouhodobého evolučního vývoje.

Pokusy podrobit evoluční výklad zkoušely vedly k některým fascinujícím závěrům. Evolucionističtí vědci se vzájemný vztah mezi skupinami jednotlivých tvorů snaží zjistit tím, že studují jejich shodné rysy, které považují za zděděné po společném prapředkovi. Podle toho stanoví pořadí, v jakém se jednotlivé skupiny podle jejich domněni rozrůznily, takže by se podle nich měly v tomto pořadí objevovat ve fosilních záznamech. Ve většině případů však jsou tyto záznamy na doklady nějaké shody mezi skutečným pořadím výskytu fosilních skupin a pořadím, v němž se podle předpokladů měly objevit na základě evoluční teorie, velice chudé. Nevypadá to, že by pořadí zkamenělin vyhovovalo očekávanému evolučnímu vzorci.

Jak se máme jako křesťané vyrovnat s vědeckými objevy, které zřejmě podporují evoluční teorii, aniž bychom spáchali intelektuální

ilustrační foto Mousa Direct Ltd. (CC BY-SA 3.0)

sebevraždu a nehodící se argumenty prostě „vytěsnili“?

Musíme reagovat pokorně a poctivě, uznat, že nevíme všechno – vždyť skutečně známe jen nepatrný zlomek procenta všeho, co je třeba vědět! Není žádná ostuda přiznat, že existují údaje, pro které nemáme vysvětlení. S pokusy najít smysl vědeckých zjištění je to jako se sestavováním obrázkové skládačky: Většina dílků nám chybí a nemáme ani obrázek na krabici, podle kterého bychom se měli řídit. Musíme tedy být ochotni přezkoumat, zda se ve svých předpokladech nemýlíme nebo zda je potřeba naše chápání zrevidovat ve světle nových zjištění – a současně dát s jistotou najevo, že v našem uvažování má přednost Písmo. Někdy se může zdát, že důkazy odporují čemusi, co s jistotou považujeme za biblické učení – a takové případy se nám stanou pobídkou k hlubšímu přemýšlení a k tomu, abychom shromáždili větší množství údajů a přišli s novými teoriemi či výklady, které budou Bibli odpovídat. Mám zkušenost s mnoha případy, kdy některá zjištění v určité době zdánlivě podporovala evoluční model, avšak další výzkum vedl k novým interpretacím, které podpořily model kreationistický.

□ Tomáš Coufal,
Tomáš Dittrich
překlad Ivana
Kultová

1 Věřím, a důvod je exegetický (2M 20,11 a 31,17). V jednom ze základních textů Starého zákona je ustanovení dne odpočinku

beze vší pochyby vázáno na způsob stvoření. A nejen to. O deskách Zákona je v Bibli třikrát uvedeno, že měly zcela unikátní původ (2M 31,18; 2M 32,16; 5M 5,22). To znamená, že ručitelem jejich obsahu byl Bůh sám, a to zcela jedinečným způsobem.

2 Bez trvání na historické existenci Adama a Evy existenci hříchu vysvětlit nelze. Vedle toho by bylo nutné popřít příslušný širší kontext biblického svědectví (Mt 19,4; L 3,38, Ř 5,12–21; 1Tm 2,13 ap.).

3 Víra ve stvoření je zásadně důležitá – ve smyslu existenciálního rozměru našeho života. „Člověk neznamená vůbec nic. Je kosmicky bezvýznamný, nepatrná náhoda přírody, epizoda,“ říká jeden současný darwinista. Nejsme nic než „pouhé seskupení elementárních částic přírody“, říká jiný. „Jsme produktem kvantové fluktuace raného vesmíru,“ říká v knize

Velkolepý plán Stephen Hawking. Proti tomu Bůh nejdříve stvořil „nebe a zemi“, potom živou přírodu a nakonec člověka jako tvora ke svému obrazu.

Ing. Josef Potoček, starší sborův CB v Hradci Králové, původním povoláním chemik, problematikou stvoření a evoluce se dlouhodobě zabývá (přednášky, články, překlady)

1 Věřím, že svět byl stvořen v jediném okamžiku, přesně tak, jak to popisuje Bible (1M 1,1).

Další Boží činnost popsaná v první kapitole knihy Genesis (kromě stvoření člověka) už představuje jiný proces. Hospodin v něm stvořenou hmotu organizuje a pověřuje zemi, aby vydávala nové organismy. Na toto konání pak odkazují i další texty, jako např. 2M 20,11.

2 Hřích není ani osoba ani objekt, je stavem lidského srdce, ptát se po jeho přítomnosti ve stvoření má stejný smysl, jako ptát se po stvoření zloby, závidivosti, radosti či štěstí. S existencí historického

Adama a Evy nemám problém, hrají ale roli obrazu (ve smyslu 1K 10,11), což je daleko významnější než jejich historicita.

3 Pro spásu je podle Písma klíčové důležitá víra v Pána Ježíše Krista. Cením si ovšem celého Písma, celé je slovem Božím. Jde o ale právě o to slovo Boží; víra v jakoukoli konkrétní představu či konstrukci, kterou si vytvoří člověk, byť nad Písmem, je pohanstvím.

Ing. Petr Raus, místopředseda Rady CB, původním povoláním entomolog

1 Ano, věřím, že Bůh je schopný stvořit život na naší planetě za šest dnů, a kdyby to bylo třeba,

tak i v jediném okamžiku. Věřím, že Bůh stvořil člověka jako bezhříšnou bytost, která, žel, podlehla svodu „hada“, Božího i našeho nepřitele. Kdybychom vznikli vývojem, bylo by od Boha neetické trestat za „hříchy“ nedokonalé a vyvíjející se bytosti, které nejsou schopné pochopit, co po nich Bůh vlastně chce, a ani pochopit lásku, kterou jim nabízí.

2 Jakýkoliv pokus vysvětlit existenci hříchu bez sporu mezi Stvořitelem a ďáblem bude vždy složitý, navíc přinese ještě více otázek a problémů než prostá víra v biblickou zprávu. Doposud jsem neslyšel nic lepšího než to, co čtu v knize Genesis. Seznamuje mne s milujícím Stvořitelem, který se neuráží, když ho zrazujeme, ani když věříme raději svůdci. Už v knize Genesis tak poznávám Boží lásku, milost, odpuštění a nesmírnou trpělivost.

3 V určité době jsem dal přednost evoluci před vírou v biblickou zprávu o stvoření. Časem jsem se rád a v pokoře vrátil k tomu, co říká Bible, protože věda přinášela domněnky, pro jejichž přijetí bych potřeboval ještě větší víru než k přijetí biblické zprávy. Věřím, že tak, jako byl Bůh schopen stvořit svět, umí také připravit každého z nás k věčnému životu ve svém království, v němž nebude mít žádné místo hříchu ani žádné projevy zla. Proto mám rád text Zj 21,1–5, rád o něm mluvím s lidmi a těším se, že Bůh tato svá slova už brzy naplní.

Ing. Vlastimil Fůrst BTH,
kazatel CASD Brno-Střední